

ZEPPELIN

a címe a Magyar Könyvtár legújabb füzetének.
Irtta: Dr. Mikes Lajos.
Ára 60 fillér.

Megrendelhető: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) R.-T.-nál, Budapest, IV., Andrassy-út 21. szám és minden hazai könyvkereskedésben.

CORPUS JURIS HUNGARICI

(ALAPITOTTA dr. MÁRKUS DEZSŐ)

legújabb kötete most jelent meg!

1914. évi törvényczikkek

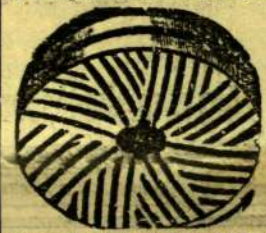
Jegyzetekkel ellátta: **Dr. TÉRFI GYULA** m. kir. igazságügyi min. tanácsos.
Kiadja a: **FRANKLIN-TÁRSULAT** magyar irod., intézet és könyvnyomda.

Kiegészítő kötete a milleniumi nagy Corpus Juris (Magyar Törvénytar) és a Hatályos Magyar Törvények gyűjteményeinek. Jegyzetekkel, utalásokkal és miniszteri indoklásokkal ellátva. A jegyzetekben a képviselőházi és főrendiházi tárgyalások anyaga fel van dolgozva.

Ára füzve 14 korona, félbörkötésben 17 korona.

Megrendelhető a **FRANKLIN-TÁRSULATNÁL** Budapest, IV., Egyetem-utca 4 és minden hazai könyvkereskedésben.

A sárospataki malomkö-gyár ajánlja: kitűnő hírnevű sárospataki KOVAMALOM-KÖVEIT.

Megrendelések elfogadhatók: A sárospataki kovamalomkö-gyárban. Sárospatak: Besztercs vasúti állomás. Ugyanonnán árjegyzék ingyen és bérmentve kapható. Mithogy nagyon sok más csokelyelbirtékű malomkö is sárospataki néven kerül forgalomba, ezelszerű vagy közvetlenül a gyárban, vagy megbízható czegek útján tenni a megrendeléseket különösen kiemelté-ven, hogy kovamalomköveink Sárospataki kovamalomkö-gyár-III. Sárospataki malomkö-gyár egytel-jezéssel vannak elátva.

7. SZ. 1915. (62. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, FEBRUÁR 14.

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármegye-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám ára 40 fillér.

Előfizetési feltételek:

Egészévre — 20 korona.
Félévre — 10 korona.
Negyedévre — 5 korona.

A «Világkrónika»-val negyedévenként 1 koronával több.

Külföldi előfizetéseken a postailag meghatározott viteldij is eszolandó.

JÓZSEF FŐHERCEG MAGYAR KATONÁI KÖZÖTT.

AZ ÉSZAKI HARCOZTÉRRŐL. — Jely Gyula, a harcstérre kiküldött munkatársunk felvétele.

Költözködéskor nélkülözhetetlen a lakásbérleti szabályok ismerete!

LAKÁSBÉRLETI SZABÁLYOK

Összegejtötte és magyarázta

Dr. PONGRÁCZ JENŐ
budapesti ügyvéd.

Tartalmazza Budapest-székesfőváros lakásbérleti szabályrendeletének hiteles szövegét és magyarázatát. Illeték szabályokat. A kapuzárási, víz- és gázszabályokat. Teljes joggyakorlatot stb., stb.

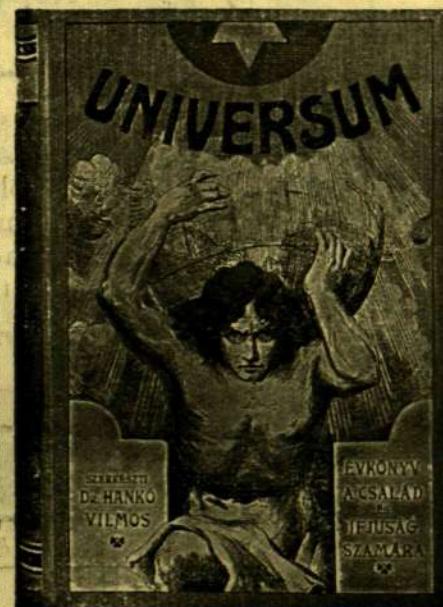
Harmadik teljesen átdolgozott kiadás.

Mindenütt kapható. Ára köve 3 K 20 fillér.

Megjelent a Magyar Törvények, Franklin-Társulat zsebkiadásának gyűjteményében.

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) R.-T.-nál,
Budapest, VI. ker., Andrassy-út 21. szám
és minden könyvkereskedésben.

UNIVERSUM

Telálmányok, feltedezések, utazások, vadász-kalardok, természetcsodák, hasznos tudnivalók, mulattató és tanulságos kísérletek.

Évkönyv a család és ifjuság számára.

Szerkeszti

HANKÓ VILMOS dr.

Számos képpel.

Megjelent öt kötet, ára kötetenként díszes kötésben 8 korona 50 fillér.

Megrendelhető:

Méhner Vilmos-féle könyvkiadóhivatalban (Franklin-Társulat)
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.

KÉT LEÁNY.

REGÉNY. IRTA SZEMERE GYÖRGY.

(Folytatás.)

... A mint meghajoltak előtte, figyeltek a szavára s reflektáltak konvencionális kis mondataira: mind csupa megtanulhatatlan, vérben átszarmazott előkelőséget lehelt. Csak a Brugó túltengő nyers ereje zavarta kissé az atavisztikus harmóniát. Gömbölyded volt Pufi is, de annak szörtelesen arcán minden dudzadsága ellenére rajt' ült az a meghatározhatatlan sajátosság, a mi a parancsolásra született egyéniséget feltűnővé teszi: szemkarikáján át szinte leszögezte szemével a vele foglalkozót, kurta fejbizcentése, száraz humortól csöpögő hangtalan kacagása szinte zavarba hozta a pontos logikus embert, a ki ahhoz van szokva, hogy mindent komolyan vegyen. Monostorynál szebb rút ember, hústalanabb ideg-izom jelenség az előkelőségek között is ritkán akadt. A még romlatlan kapitány fecskeszárny-bajuszán hunczutka dsinek inceskedtek s mosolygásra bírták az asszony-szerelme kiválasztottjait. Farkas bácsi topor-tyános lelketlensége, vérfagyasztó cinizmusa a keleti deszpotákra, talán Tamerlanra emlékeztetett.

Mind folyékonyan beszéltek francziául a magasból lezuhant fiúk. Társalgásuknak megvolt az a bizarr íze, a mi csak a mindent próbált s félelemre rég képtelen karakterek lelki élet-tárában található fel.

A társaságnak minden egyes tagja kérdőnek látszott, holott a felét sem árulta el annak, a mit képes lett volna produkálni, hogy szebb világításba helyezze magát. Farkas bácsi a porforce-mesemondó regény helyett szellemes aperceket gyártott s ismervén a párizsi híres dámák világát, kifigurázta Oterot, madame Verneult és Liane de Pougyt. Monostory a pártás nagymamájától eltanult tisztelettel, valóságos trubaduri figyelemmel környekzte meg a sennoritát, kezét csókolta társalkodójának s midőn rájött a szivgöres (a mi gyakran kínozza), beteg szívéből emberfeletti erővel kicsikart mosolygással leplezte fájdalmát, hogy a társaságnak terhére ne legyen. Brugó, midőn az utolsó idegen vendég is elhagyta az éttermet, mint gondolatolvasó mutatta be magát. A Juana titkos vágyát azonban nem adta közre, hanem illő tapintattal belesúgta a sennorita rózsás fülebe:

— Madame egyedül szeretne lenni Edussal, de — tette hozzá a legkisebb mosoly nélkül — ha belemegszik, jól fogja magát közöttünk érezni...

A műsorát lekintornázott Rudi cigány, tudván, hogy Edusnak Béla a kommcziós muzsikusa, hegedűjét állá alá szorítva, macskaléppel sompolygott a patronus háta mögé. Üveghangon szólott hozzá a vonójával, meghallgatásért esedezve, szemérmesen mosolyogva, mint a szerelmi vallomást váró leány.

— Körbe, fiúk, muzsikálhattok — adta meg neki Edus a zeneengedélyt.

— Banda fel.

Suhant a primás vonója, megfűtölte a levegőt. Megmozdultak a barna legények, mint álomból fényre riadó éjjeli denevérek s karéjt formáltak a sennorita háta mögött.

Rudi, bandája halk kísérete mellett előadta a Repüljfeckemet, kristály sziporkázott a levegőben hegedűje ivergőhangjaitól.

Ezután a Mignon került sorra. Juanita elnézett, Brugó ökölbe szorította markát, Monostory könnyezett.

— Inkább valami magyar melódiát, — kérte a spanyol leány — valami tüzeset, harcziast.

— Ne még — figyelmeztette Edus, — mert akkor mindjárt törni fogunk.

— Mit? — esudálkozott Juanita.

— A mit lehet: poharat, palaczkot, tükröt, ablakot.

— Ah, de szeretném azt látni.

— Az lesz az utolsó felvonás, — ígérte a házigazda, — legyen türelemmel Juanita.

Chateau Iquemé — rendelkezett harsányan s egyben megrendelte Rudinál a fejedelmi italhoz illő zenét: — A Boka kesergőjét játszókat, aztán következik Csinom Palkóval a tárogató.

Egyetlen nesz sem pisszent bele a zenekar grandiózusan szomorú akkordjaiba, a csintalan keserűség, kacagató világfájdalom muzsikája belefájt a szívedekbe s teljesen átvette az uralmat az érteken. A tárogató rianó, ingerkedő hangjától összeroppant Brugó kezében a pezsgős pohár.

— Madame — mentegette magát, — az a legfőbb keserűsége a magyarnak, hogy nincsen háború. Nem szabad ütni, mikor ütni kellene.

Megvillantak a szemek, kigyúltak még a Farkas bácsi halálfejszerű koponyájában is, mint tőkálarez szemnyílásán a gyertyaláng.

— Ütni, zúzni, pusztítani! — dörmögte magában fogcsikorgatva szinte öntudatlanul.

Edus idejét látta, hogy enyhítsen a vaduló kedveken. Valami finom szerelmi keringőt játszatott. Aztán odaszólt a kapitánynak.

— Kurta generális, udvarolj a sennoritának, magyarul meg neki, mi a szerelem.

— Én ehez nem értek, — ódozkodott a katona, — túlhagy nekem a sennorita.

— Eh — biztatta Edus — nincs az a nő, a ki az egekig felérne, már pedig a huszárnak azt is meg kell ostromolnia.

Juanita épen rámosolygott a zavarában komikusan kedves katonatisztre. Nyilván megkapta a férfi kihívó bajusza s szelíd leányszeme közötti ellentét.

A huszár fülig pirult s visszamosolygott reá. Megtört a jég. Ót perc múlva már ilyen bókot is tudott a katona:

— Madame, vous êtes la perfection, l'essence de la vie mâle. (Nagysád, kegyed a tökély esszenciája a férfi-életnek).

Badar frázis volt, de könnyen érthető és szívbemészó.

Juana nevetett.

— Ön szép férfi — mondta — s olyan egészséges, mint egy fiatal toreador, képelem mennyi nagyképi ártatlanságot sikerült meghódítania.

A katona önértéken felelt.

— Védtelenekre nem pályázom, madame, abban semmiféle virtust nem találok én.

— Bien dit! (Jól van mondva) — bókolt a nagy nő — Ha korábban ismerem, szívesen megvívnam volna magával a nagy párbajt.

— Késő?

— Az én arcomról a fehér fátyolt föl nem libbentem többé soha, — jelentette ki a spanyol leány révedező hangon, égszínű szemével meg-simogatva az Edus hullámos haját.

A katona megértette a képletes beszédet s a kisasszony tekintetét. Az övé is Edusra esett. A mire minden bátorsága oda lett a huszárnak. (Edussal szemben nem szabad perfiditást elkövetnie, nem lehet.)

Elhallgatott. A magától újító cigány halk, a suttogást is alig zavaró zenéjére figyelt: «Elmennék én, de nem tudom hová...» A kapitány legjobb szeretett volna egy távoleső szigetre elmenni, lakatlan, exotikus, szinte megközelíthetetlen sziklavárra, a hol dudva helyett kaktusz burjánzik, ősztvér ákácza helyett buja pálmát terem a föld, édesen zengő kanári sereg helyettesíti a csipogó verébcserhét, bohókás tarka papagáj köztársaság az úmott fekete varjuhadt... Ott szeretne élni száz esztendeig kettesben minden felelősség és kötelesség nélkül. Mezteláb járna a buja gyepen, neki-iramodnék a szikláknak s versenyt dalolna a viharral, tengerzúgással s éneklő madarakkal... Közben tenger alá süllyedne az egész civilizált világ s megörökölne párjával együtt mindazt a boldogságot, a mit emberszív százezer éven át termelt.

— Haj, haj, sennorita, Juanita, — kurjantotta diszkrétén, de tömör szenvedéllyel, — ha tudná, hová szállott most az én gondolatom!

— Tudom, — állította a leány, öntudatosan, pikánsan mosolyogva — át szeretné velem úszni a nagy óceánt, mint Zeusz Európával a Boszporust.

A naiv katona nagyot nézett.

— Hogy találta ki?

— Egyszerűen — állította a sennorita — mind egyforma a szerelmes ember: vagy rö-pülni szeretne, vagy úszni a végtelenségben: a lehetetlen után vágyik, megveti a lehetőt.

A jó kapitány fülig pirult. Némi gúny hangzott ki a leány gerliczetorkából, a mi sértette férfiúi önértétét.

— Honnan tudja, hogy szerelmes vagyok magába?

— A kire én ránézek, szerelmes lesz belém, — hivatkozott a sennorita, — én a férfiak csapása vagyok, a gonosz tündér, a ki ver a szemével... Majd hirtelen alábbhagyott a gőgje, szinte féltékeny folytatta: — Világéletemben csak egy emberre bukkantam, a kin nem fog a varázslatom.

— Morvay?

— Igen.

Gusztó, ígéretéhez híven, szaporán foglalatoskodott a társalkodónóval, de egy pár tude falusi megjegyzést nem sajnált a társaság férfi tagjaitól sem. Megértette velük, hogy az ő kopott-sága speciális megítélés alá tartozik, a világért sem jelent hanyatlást, inkább az emberi tökély Csiborasszójára vezet.

— Az az igazi úr, — jegyezte meg egy alkalommal — a kinek a török szultán kincse se sok, de a cigány pipaszurkálója sem kevés.

Az urak szívesen akceptálták Gusztó min-denestől.

De — nagyítás nélkül elmondhatni — bele is illett a tekintetes úr a kompániába. Nótát is mondott. A tint dukált, éneklang nélkül.

És táncot is ropott egyetlen lábmozdulat nélkül. Csak a csipejét illegette s a kezével rajzolt a levegőbe némi choreografiát. Nem volt izléstelen, de komikus sem. Csak furesa. Antidiluvialis, sámányszerű. Tetszett, mint a hogy tetszik a kirgiz pszután kifeszített lóbor-sátor s a pezsgő kanczatej is. Valami ősiesség, vad zamata szivárgott ki a pórusain.

Brugó jól jósolt. Juanita rájött a magyar mulatság ízére. Mert itt valóban íze volt minden szónak, gyakran fanyar íze, de mindig inycsiklandozó. Sистерgő rakéták pattantak ki a szívekből, hogy a levegőben szerteszét pukkanjanak. Súlya nem volt semminek, ezek az urak megvetettek mindent, a mi teher, csak a könnyen emészthető táplálékot vette be kényes természetük. Juanita úgy érezte magát, mint a ki hozzájuk tartozik.

Reggelig tartott a keleti komoly duhajkodás. A cigány többnyire avét magyar áriákat játszott, nagyanyámasszony tiszteletére költött műdalokat s szabadságharczokon született kesergőket. Juana különösen ezeket szerette.

Reggel rákerült a sor az Edus által megígért utolsó felvonásra is.

Edus intett a cigánynak. Magasra emelte karját s öklével döngött mellére esapott.

«Haj, te szegény magyar nép»

Az ellenség téged szagat és tég.»

Rudi cigány értett a szövegről: fölhangzott, szétáradt, ömlött, bűgött, zengett a hegedűből a szabadságszomjas, lázító Rákóczi-hang, a vezérlő fejedelem pusztát, bércezt hasogató riadója... Marokra szorultak, összecsendültek a poharak. Mindenki felállott.

Morvaj karját nyújtotta Juanitának.

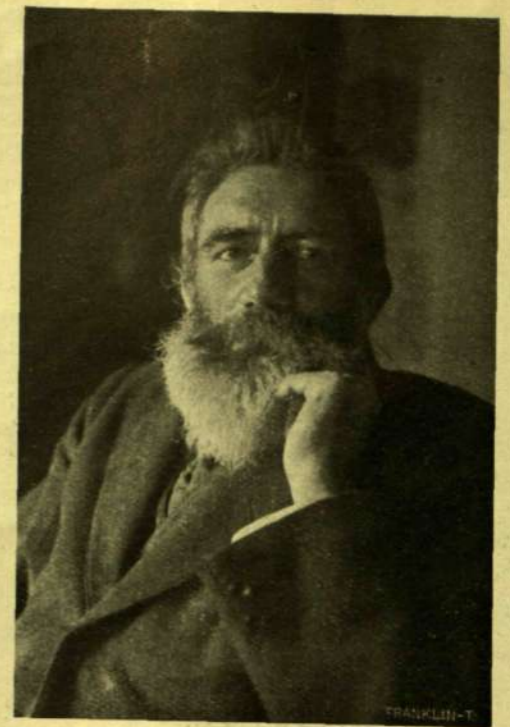
— Juanita, a következő jelenetet az ajtóból nézi meg.

— De megnézhetem?

— Megnézheti.

KERN AURÉL, A MAGYAR KIRÁLYI OPERAHÁZ MOST KINEVEZETT ÚJ IGAZGATÓJA.

NAGY GÉZA TÖRTÉNÉTTUDÓS, A NEMZETI MÚZEUM MOST ELHUNYT IGAZGATÓJÁÉ.

ERDÉLYI ZOLTÁN A MOST ELHUNYT ISMERT NEVŰ KÖLTŐ, KINEK ELBESZÉLŐ ÉS LIRAI KÖLTEMÉNYEI NAGYOBBRÉSZEZT LAPUNKBAN JELENTEK MEG.

A leány állást foglalt az ajtóban, Edus és társalkodónóje között. Az embertestből ki-áradó villamosságtól s visszafajtott indulatoktól sűrű levegőben idegrázó hullámokban hőmpolygott a hegedű hangja, rikoltozott a tárogató szava.

Brugó az asztalra csapott akrobata kezével. A deszka megrecesent, egy pezsgős üveg az asztal alá gurult. Ez volt a jel. A pusztító energia, az önmagával tetehetetlen cselekvési inger riadója. A vihar nem tört ki egyszerre. Monostory szívét megfogta a göres, de az arczába vágott a ráólalkodó halálnak, megmar-kolta kabátját, mintha ki akarta volna tépni testéből a kört s feltépte az ingét.

— Gyere kaszás! — fuldokolta hősies pozitúrába vágva magát.

Juanita megjéjt. Hozzá akart szaladni egy pohár vízzel. De Edus megnyugtatta.

— Semmi, Juana, majd elmúlik.

Már el is múlt a Monostory kinja. A sziv-bajos ember visszazokkent a székébe s hangosan sírva az asztalra borult.

— Oh szegény, szegény! — sajnálkozott rajta a jószívű spanyol leány.

— Azt ne sajnálja, — oktatta Edus, — annak most menyéi érzései vannak, az a minden opószok ezárjával sem cserélne most; keveselné a rangját.

— Oh!

Nem az Edus szavainak szólt a leány álmél-kodása. Egyéb ragadta meg a figyelmét.

Gusztó az asztalra pattant. Egyik kezében pipája, másikban pezsgős üveg. Farkas bácsi követte a példáját, de ő egy székre kúszott előbb, mert ugrani már nem tudott.

— Oh, ces magnifiques vieillards! — élvezte a sennorita az ázsiai jelenetet. De különösen a folytatását. A két öreg ember helyet rúgott magának a túlterhelt asztalon s kitárt karral közeledett egymás felé.

— Szeressük egymást, pajtás, kevesen vagyunk.

Összeölekeztek, összecsokolóztak.

A kapitány a szokatlan memyiségben élvezet italtól elkábultva, önfeláradt, síró hangon süvöltött bele a zenébe.

— Oh, Juana, oh Juanita!...

— Sajnálom a kapitányt — jegyezte meg a sennorita — megsebeztem, nem érdemelte meg.

— Sebaj, Juanita, — vigasztalta Edus — ezek úgyis elvannak itélve.

— Hogyan?...

— Az egész magyarság halála van itélve, nincs is már egyéb gondunk, mint hogy szép halált haljunk legalább.

— De ilyet még mondani is!

— Nézzen oda!

Edus egy szelíd öleléssel az immár tomboló társaság felé fordította a leányt.

Pufinak vérzett a feje. De nekiment a falnak

így vérző fejjel is. Szét akarta zúzni a koponyáját. Nem sikerült, mint valami piszkos rongy, a földre zuhant.

Brugó egy poharat evett. Foga között ré-mesen csikorgott az üveg.

Monostory egy szerelmes verset szavalt, folyton sírva, mint a záporosd.

A kapitány a jeges vödörből ivott.

Gusztó az asztal tetején adomát mondott az egyszeri kisleányról...

— Lát mindent? — kérdezte Edus a leánytól. — És érti most már, miért kell elpusztulnunk.

— Nem...

Ebben a pillanatban valahonnan egy pezsgős üveg röpült a tükörbe. Egy másik az ablakot zúzta be. Farkas bácsi és Gusztó leugrottak az asztalról s lerántották róla az abroszt mindenestől.

A cigány nem érezte magát többé biztonságban: elhallgatott s megbújt a terem sarkában... És röpültek a poharak, esőrpömpölve hullott az üvegcsé, vér folyt s az enyészett démona széjjeldúlta az arczok emberi vonásait.

— Még most sem érti, Juana?

— Értem, értem és siratom magukat, siratom.

Elmenekült. Edus elkísérte szobája ajtajáig.

— Hogy érezte magát köztünk, Juanita?

— Soha életemben nem éreztem az életet annyira, mint ma maguk között.

— Mit érzett?

— Ki fog nevetni, de mégis úgy van, es-küszöm. Édes mamámra gondoltam, a szépre, az édesre, a szent asszonyra és édes apára, a szigorúra, a jószágosra, a kit az én első bukásom a sírba vitt.

— Szomorú hatások...

— Nem szomorúak, megbecsátók, vigasztalók: megmozdult a szívem. Érzem, hogy meg lehet tisztulni, még nem késő és sohasem késő. Ezt itt tanultam meg.

— A cigánytól? A magyar daltól?

— Nemesak, maguktól is; a maguk kaczagó, világmegvető fájdalmából.

— Ezekről a koldusoktól? Szegény vérző, bűnös koldusoktól?

— Nem tudom, koldusok-e, de ha azok, fejedelmi koldusok... nem tudom bűnösök-e, de ha azok, nemesebbeknek tetszik nekem az ő bűnük, mint egy francia marquis minden hivalkodó erénye. Ezek a romok itt egész emberek...

Edus kezét csókolt a nőnek.

— Juanita maga jó leány s a jószág az egyedüli érték, a mit az ember a földről a másvilágra magával viszen.

A leány visszaadta Edusnak a kézesókot.

— Köszönöm az elismerést...

(Folytatása következik.)

A MAGYAR PARASZT.

Mikor künn bolyongok a nyári határon, S a magyar parasztot ott izzadni látom, A mint kaszát forgat, vagy a markot hajtja: Úgy el tudok mindig gyönyörködni rajta!

Rajta felejtkezve órákig elnézem, Hogy a nehéz munka hogy' ég a kezében! Acéll minden izma, a marka vas marok, Erejénél csak a becülete nagyobb!

Nézem, nézdegelem büszkén az én fajom, S elborít valami édes nyugodalom: Mely szent örökségül apámról maradt, Biztosnak érzem a földet talpam alatt!

Pedig az egész kép oly ártatlan, szelíd, Minő csak egy gyermek szűz álmától telik, Mosolygó, lágy idill, a békesség maga, Nincsen azon semmi, a mi riasztana.

Erre is, arra is a sík mezőségen Fehér, kis csoportok mozognak serényen, Mintha a mező az ég mezeje volna, Bárányfelhősékekkel tarkán berajzolva.

S tudom én jól, hogy a bárányfelhők nyája Nincsen a világon senki ártalmára, De azt is tudom ám, hogy bárányfelhőknek Nem marad örökké a bárányfelhő meg!

Csak mozduljanak a viharjelző szelek, S a gyülekezésre egyet fűtyentsenek: Mint juhászfűtőre a szétbitangolt nyájak, Azok a felhők mind összeszaladgálnak.

S innen-onnan ha mind tömegbe verődött, Akkor néztek meg, hogy mi lett belőlük! Többé nem a régi sok kis felhődarab, De sötét borzalom és villámzó harag!

Háborgó kedvének, mely világot rémit, Reszketve hódol meg minden, a mi él itt, S mint ura előtt a hűnyászkodó eseléd, Néma alázzattal hajtja meg a fejét!

Diadalmas útján a hol végigtörtet, Nehéz robajával megráz egét, földet, S zengve-bongva, mint a végítélet vése, Harsogja parancsát szörnyű mennydörgéssel!

Jakab Odán.

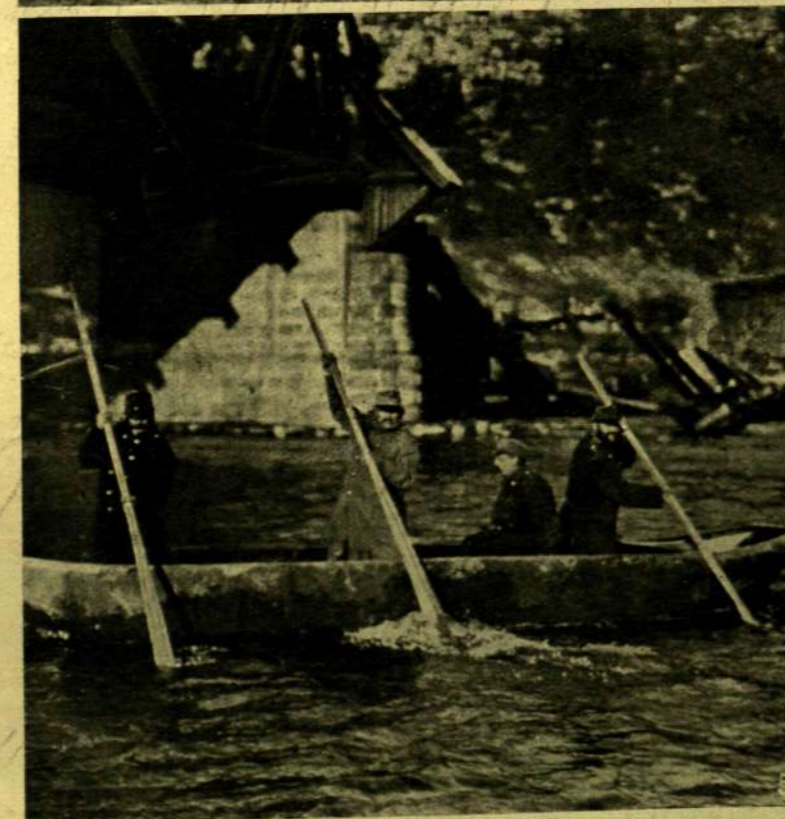

JÓZSEF FŐHERCEG A HARCZTÉREN.

JÓZSEF FŐHERCEG EGY KATONÁVAL BESZÉLGET, A KINEK ÉPEN AKKOR TŰZTE MELLÉRE AZ EZÜST VITÉZSÉGI ÉRMET.

AZ ÉSZAKI HARCZTÉRRŐL. — Jelfy Gyula, a harcsterre kiküldött munkatársunk főlveleje.

1. Ószvér a szanitézek szolgálatában. — 2. Tábori jelenet. — 3. Ulánusok a táborban. — 4. Tűzelés. — 5. Pionirok munkában. — 6. Honvédtűzéség utban.

AZ ÉSZAKI HARCZTÉRRŐL. — Balogh Radolf, a harcsterre kiküldött munkatársunk főlveleje.

HÁBORÚS HULLÁMOK.

— Sanot Jacob. —

Porosz-Sziléziának egy városkája St. Jacob a minapában tanácsba ült és olyan határozatot hozott, a melynek a híre ha még nem kelt át idáig, de okvetlenül át fog kelni az Océánon. St. Jacob tanácsa vagy képviselőtestülete kimondotta, hogy egy darab esokoládét vagy egy játékbabát, szóval semmit se kér és semmit sem fogad el abból a temérdek szeretet-adományból, a mit úgynevezett karácsonyi-hajónak az Amerikai Egyesült Államok gazdag és érzékeny szívé lakossága küldött és küld a hadbavonultak családjaik Európába. St. Jacobból is sokan vannak oda a háborúban. Gyárak és bányák erőteljes és — szegény munkásai, a kik nem hagyták otthon palotájában a családjaikat és nem küldhetnek drága, szép játékokat a lövészárokból a gyermekeiknek. De a közég kimondotta, hogy a st. jacobi gyermekek inkább együtt sírnak az anyjukkal, semhogy a kegyes Amerika ajándékainak örüljenek. Nem kell a csokoládé meg a játék-kard a gyermekeknek azoktól ingyen, a kik jó pénzért az eleség és az ágyúk tömegét küldik az ellenségnek, hogy legyen ereje és fegyvere halomra ölni az apákat.

Ime: ez a st. jacobi határozat tartalma és magyarázata. Hogy az argumentuma tény: annak bizonyítéka az a keserű irás, a melyet az amerikai németek, magyarok és osztrákok Wilson elnökhöz intéztek, súlyos vádat emelvé az erkölcs ellen, a melylyel Amerika a semlegességet gyakorolja. Ez a furesza semlegesség egyenesen tápláló dajkája az európai háborúnak, a melynek már meg kellett volna szűnie, ha az Egyesült Államok nem frissítik föl és nem lakatják jól szakadatlanul, kimerült és fegyverükvesztett ellenségeinket ruhával, ágyúval, municzióval. De az amerikai óriási ipartelepek egyebet se gyártanak, mint háborús czikkeket, fegyvert és folszerelést Angliának, Franciaországnak és főként Oroszországnak. A semleges Amerika egyszerűen a éhadtáp-telepe az ellenünk szövöttezett hatalmaknak és azok a német, magyar és osztrák munkások, a kik az Océánt bezárkáló angol hajók miatt nem jöhettek haza az újvilágból, kénytelenek ágyúkat önteni és golyókat gyalulni az ellenség számára, vagy pedig — meghalni éhen. Az ő memorandumuk az Unió elnökéhez, minden

idők történelmének egyik legtragikusabb fokmánya marad.

El kell szorulnia minden ember szívének, mikor ezt a lángolóan keserű tiltakozást olvassa, de vajjon az Uniónak oly hangosan érzékeny szíve el fog-e szorulni? Hadiszerek mérhetetlen tömegével traktálni az egyik hadakozó felet, bizonyára nem túlságosan *semleges* viselkedés. De az üzlet példátlanul óriási. A megrendelések milliárdokra szólnak, tebát a haszon is sok — sok millió. Pénz öfélése pedig sehol a világon nem olyan souverain, mint ez óriási köztársaságban, a mely egyenesen alattvalói hódolattal övezi a dollárfejedelmeket. Amerika nagyon erős, csaknem olyan erős, mint a milyennek képzei magát. A partjait kitünően őrzi. De van egy hatalom, a melynek nem tud ellentállni. Ha a Pénz aranyos gályája jelenik meg a kék vízben, a büszke páncélos-hajók is zsidbadtan vonulnak félre, hogy hódolattal utat nyissanak neki.

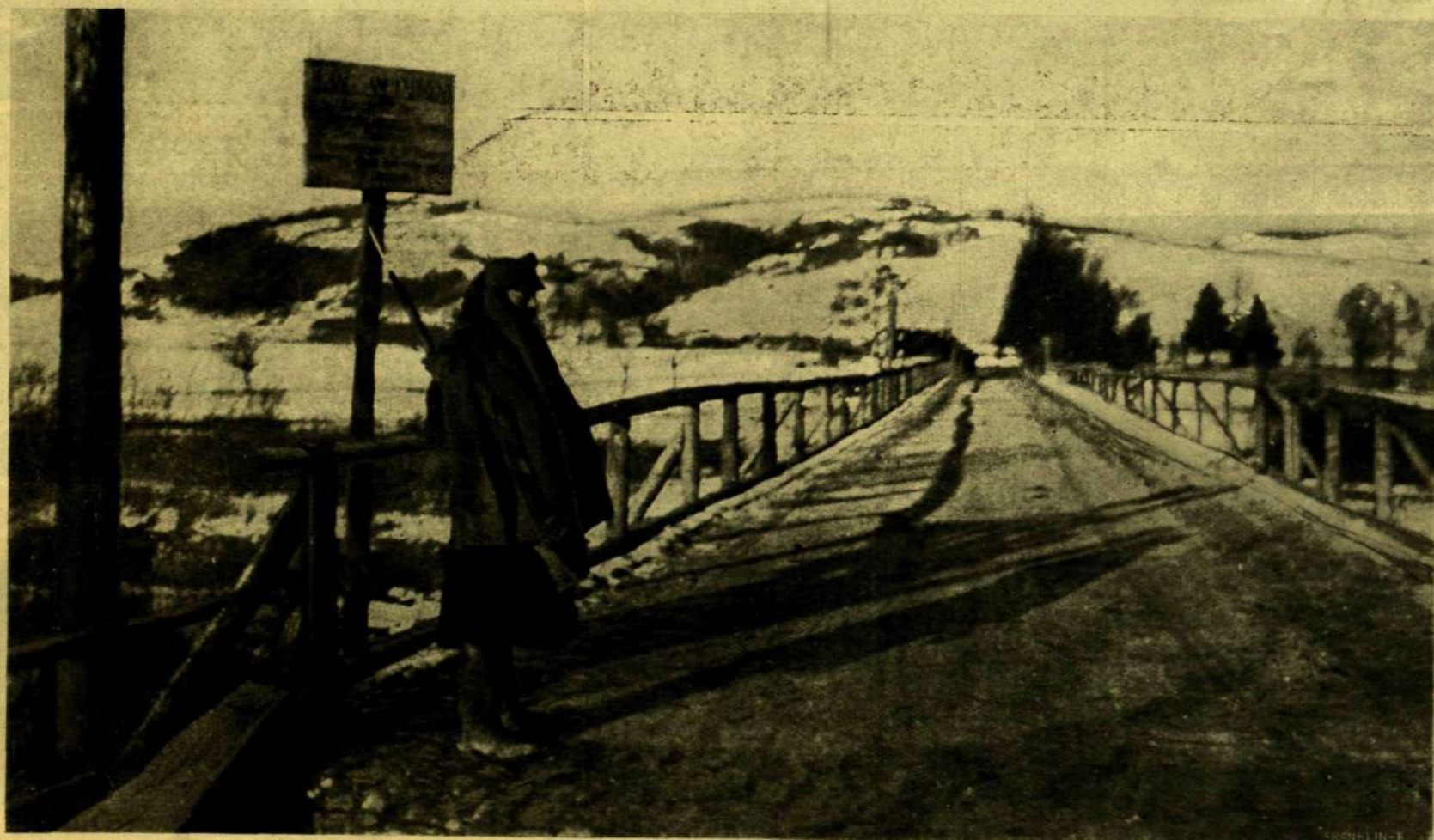
Uncle Sam egyénisége nem áll egészen határozott és szabatos vonalakban a világ előtt. Talán túlságosan komplex, talán még kevésbé kristályosodott ki, talán folyton módosuló és talán a kiérsi proccesszus sohase is fog benne befejeződni. Mindez nagyon lehetséges. Mert az Unio fejlődése egészen sajátos és az egész világon egyedül áll. Ez a nemzetek mai összetételében egy szakadatlan és száz irányból folyó népvándorlás eredménye. Egy folyton növekedő medence, a melybe egész sereg különböző nemzet, törzs és faj vére árad, hogy részben föladásával, részben megtartásával, részben át ruházásával a maga speciális tulajdonságainak egy új öszetételt produkáljon, a melyet azután amerikai nemzetnek hívnak. Ez alakulás vegyi természetéből folyik, hogy maga a produktum határozott egyéniségű nehezen jegezesedhetik. A duzzasztó-csatornák nem működnek se egyformán, se egyenletesen a távoli indító erő nyomása szerint lesz hol az egyik dúsan zuhogó, hol a másik csak vékonyan csurrano. És akármennyit vet is be a maga ősi tulajdonságaiból az, a melyik tömegben érkezik a medenczébe, magát teljesen meg mégse másíthatja és e levethetetlen tulajdonságok ereje óhatatlanul belerajzolja magát az új nemzeti egyéniség jellemvonásaiba. De e nélkül is, az Unio nem egység, hanem egyesülés. Államok szövetsége, a melyek bevétekkel, de föl nem oldódtak.

A mi összetartja őket, nem egy ezentrális

egység, mindenkinek egyaránt drága eszménye, hanem a *tolerancia* elérhető legteljesebb tökéletessége, a mely valamennyinek verőfényessé teszi a levegőt, szabaddá, nyíltá az élet lehetőségeit és könnyűvé, egyformán könnyűvé a boldogulást. Ez a tolerancia; minden törekvés, és minden erkölcsi, gondolati és érzelmi jog abszolút tisztelete a legerősebb, ha ugyan nem egyetlen bázisa az Unió szilárdságának. A hivatalos, azt is mondhatnók a nemzeti nyelv az angol. De angolok-e az amerikaiak? Szó sincs róla. Az amerikai nemzet nem a nyelvben él, hanem az érdekek és a polgári szabadság közösségében. A közösség nyelve nem a közösség nemzetisége. Az Egyesült-Államok a világ legnagyobb angol-nyelviskolója, a melyben azonban maguk a mesterek se angolok, annál kevésbé a kik tanulnak. Az angol nyelv Amerikában az *alapítók* hagyománya, a melyet megtartott és általánossá tett az, hogy az internacionális üzleti élet leghasználtabb nyelve. Igaz: az alapítók apái még nem eszupán nyelvben voltak angolok. És: a vér nem válik vízzé. De ez nem csak az angol vér igazsága. Német, magyar és osztrák, de különösen német sok millió van az Unióban. Nemesak száma sok, de súlya is. A legnagyobb vállalatok urai és vezetői között nincsenek képviselők nélkül. Természetesen még sokkal több, a kit a siker rendkívülisége még nem emelt ebbe a társaságba. Kétségtelenül mind igyekezett jó amerikai lenni és ez nem is került nagy lelki megerőltetésébe mindaddig, a míg az Unio egyenlő mértékkel mért nemcsak a polgárainak, hanem — Európának is.

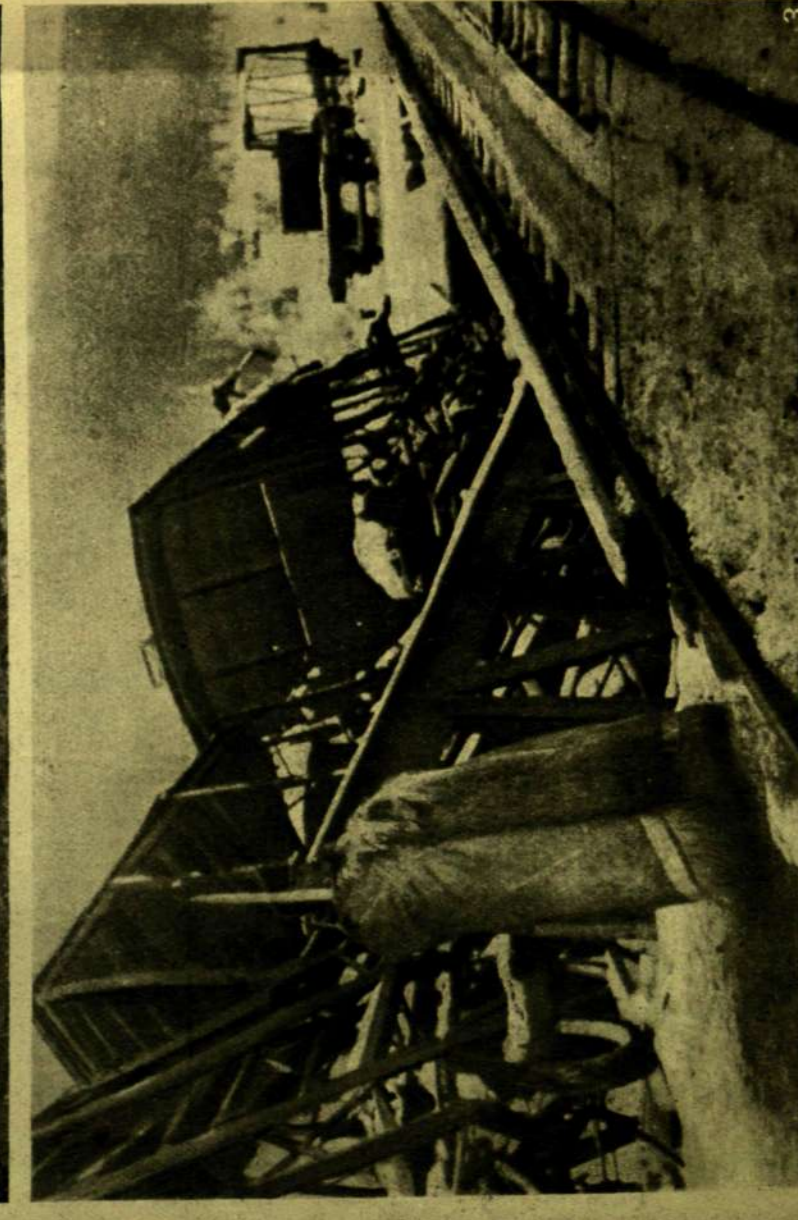
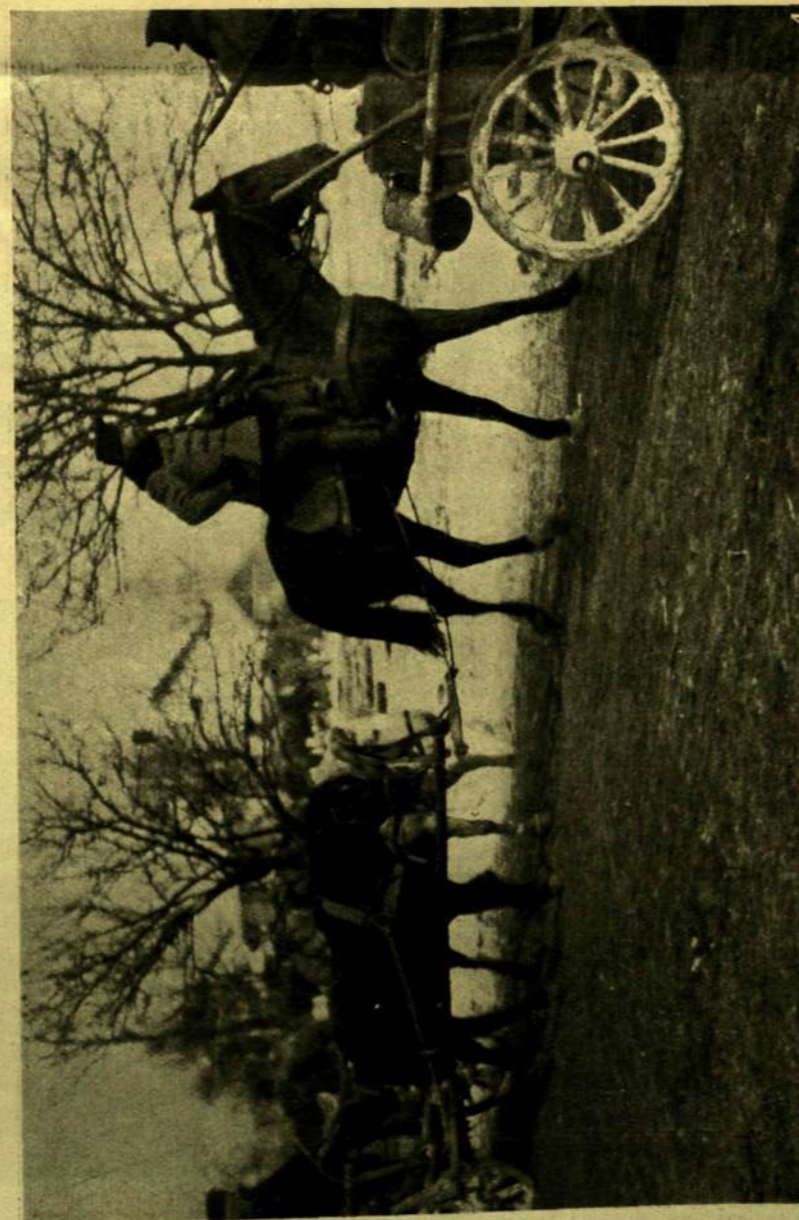
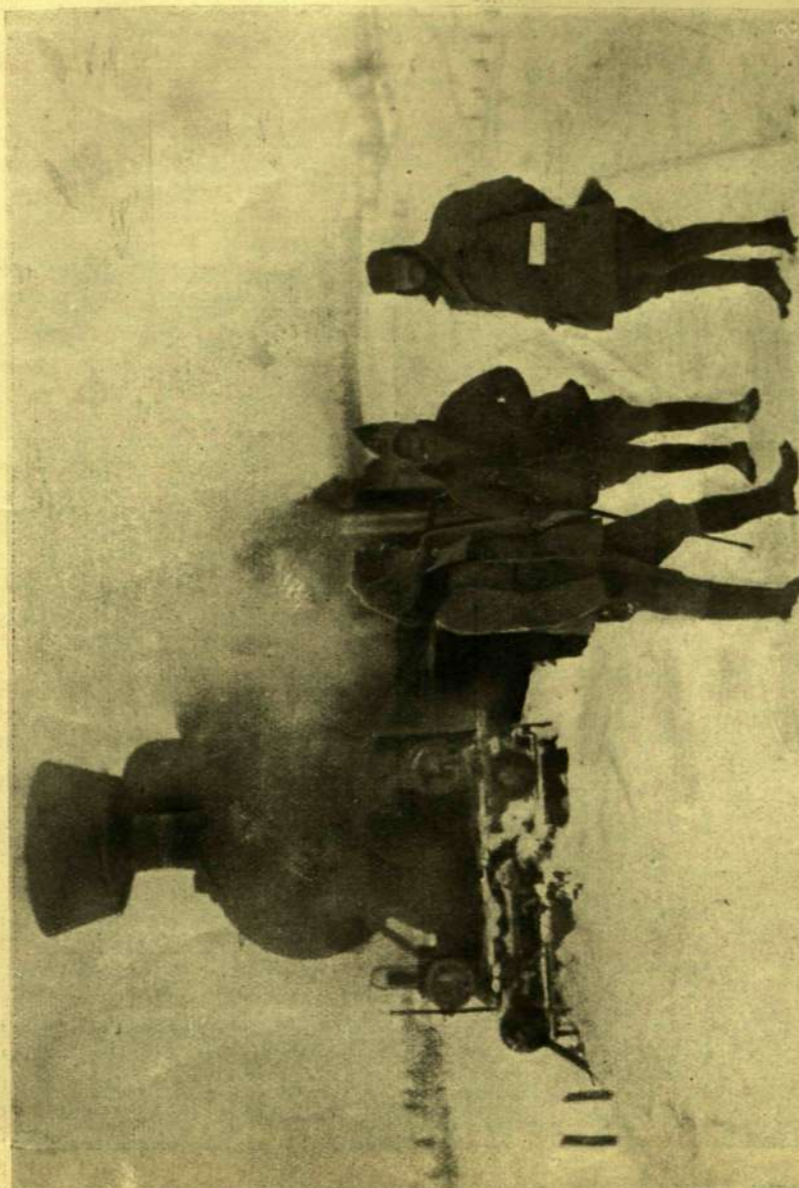
Az európai háború bizonyára az Océánon túl is megmozgatta a szíveket. Hogy ebből földregés ne legyen: az egyetlen, de biztos az Unio teljes és tökéletes semlegessége. Minden részrehajló mozdulat repedéseket, réseket és szakadékokat tép az Unio testén, egy bomlasztó légkört teremt, a melynek forróságában és feszültségében a közönség energiái mérköző és ellenséges táborokba oszlanak. A fajok harca ott idáig se volt ismeretlen. De a fehérek nemzeti megoszlása, tagolódása és egymással szembe sorakozása a legnagyobb veszedelem, a mely az államszövetséget érheti. A mi St. Jacobban tizenkétezer németet sért és bánt, attól az Unióban tizenkét millió embernek szorul össze a szíve és az ökle.

Szóllósi Zsigmond.

NÉPFÖLKELŐ HÍDÓR.

AZ ÉSZAKI HARCZTÉRRŐL. — Balogh Rudolf, a harcstérre kiküldött munkatársunk fölvétele.

1. Huszártér. — 2. Behavazott mozgony. — 3. Feltrobbantott vasuti hid. — 4. Vágómarhaszállítás a harcstérre. AZ ÉSZAKI HARCZTÉRRŐL. — Jolly Gyula, a harcstérre kiküldött munkatársunk fölvétele.

MENÁZSI-KÉSZÍTÉS.

MENÁZSI-OSZTÁS.

AZ ÉSZAKI HARCZTÉRŐL. — Balogh Rudolf, a harostérre kiküldött munkatársunk felvételei.

EGY HÍDŐRÉG FÖLDALATTI LAKHELYE.

MIVEL TÖLTIK AZ IDŐT A KATONÁK PIHENÉS KÖZBEN.

AZ ÉSZAKI HARCZTÉRŐL. — Balogh Rudolf, a harostérre kiküldött munkatársunk felvételei.

SEBESÜLTEK A HADIKÓRHÁZBAN. — Borsányi Paskaszy Zoltán rajni.

EGY BOMBA TÖRTÉNETE.

Lengyel regény az 1905-iki lengyel forradalmi mozgalmak idejéből.

Irta STRUG ANDRÁS.

Az alábbiakban új regény közlését kezdjük meg, a mai lengyel irodalom egyik legkiválóbb művelőjének munkáját. Tulajdonképpen regény alakjában színes, erőteljes, társadalmi és lélektani szempontból egyaránt hű képe azoknak a forradalmi mozgalmaknak, melyek — párhuzamosan és részben kapcsolatban az ugyanakkor Oroszországban kitört mozgalmakkal — az orosz-japán háború következtében, 1905-ben Lengyelországban kitörték s melyeket a csári hatalom csak könyörtelen erőszakkal tudott vérbefojtani. Ez a forradalom — s ezt a regény kellő méltatása szempontjából szem előtt kell tartani — lényegesen különbözött a régebbi lengyel forradalmaktól, a mennyiben nem csupán nemzeti politikai okok szülték, hanem szociálisak is, mozgatói és főszereplői nem a lengyel nemesség és polgárság, hanem a munkásság és a parasztnép közül kerültek ki s ezért a forradalom eszközei és módszerei is mások voltak. Olvasóink mindenesetre rendkívül érdekes és a mai eseményekhez is kapcsolódó olvasmányt kapnak e műben, a melynek színterei is különös érdekűdesre tarthatnak számot, mert a mai háború nagy része is ugyane helyeken játszik.

... Sokáig ért ez a gyümölcs...
Évek múltak el, megsemmisítették az emberek életét és elemészítették lelküket. Az eszme és a gyűlölet seregett az ellenség ellen, rajtaütött az emberek sokaságának önfeláldozása és türelmes kitartása a szenvedésben. Titokzatosan, mint a tenger fenekén, gyülemlettek rétegenként kicsiny tettek lecsapódásai, mint alig észrevehető élő lények.

Míg végre megjött a nap, mikor az akarat kilépett a sóvárgás birodalmából. Az akarat tette akart válni. A fellobbant ember nekiment fejével a falnak, megpróbálta erősségét az öklével. Ez volt az első vár.

Mindenre van a munkásnak szerszámja: van szerszámja a vas megmunkálására, a kőre, minden más dologra. Van kalapácsa és vésője, van kaszája és baltája.

De ez a munka, a mely mint egy fal állott az örök munkás előtt, új és halatlan volt. Rombolni kellett, őni kellett...

Az a romboló, élő szerszámot sokféle megfontolás és tüzes viták között építették meg. Mérlegelte a hűvös ész és a túlradó szenvedély. Szóhoz jutottak: a politika és bosszúvágy, megfontolás és düh, régi tapasztalt bölcsesség és új örület.

Viaskodtak egymással: a hit az ismert mában és a hit a bizonytalan holnapban.

Míg egy napon a dinamitbomba kigördült az utcza kövezetére.

Öntött vasból készült dobóz volt, erősen

rásrófolt földel. Olyan volt a formája, mintha fél kiló kakao vagy egy kiló külföldi ezukrozott gyümölcs volna benne. Mintegy tíz font volt a súlya és könnyen el lehetett helyezni a zsebben, melyre azonban kegyetlenül ránehedett. Tartalma fölöttébb komplikált volt, külseje elképesztően közönséges és rendeltetése ismeretes.

Hová lett a mester, a ki egykor csinálta? Vajjon teljesen nyoma veszett?

Egy a tudományos körökben meglehetősen ismeretlen kemikus, egy sötét egyéniség, a mely nagy szegénységben tengett-lengett Európa legkülönbözőbb egyetemi laboratóriumában. Nem akart sem karriert csinálni, sem hírnevet szerezni, csak az igazságot kereste, azaz jobban mondva kémiai formuláját egy bizonyos, szokatlan összetételnek, a mely szintelen, mint egy gáznemű test; szagtalan, láthatatlan, mégis mindenütt ismeretes; a szakfolyóiratokban beszéltek róla, tanulmányozták, mérték, mérlegelték, nyomozták a Schulze és Müller doktorok, mégis elcsúszott előlük és ott rejtőzött valahol a nagy kémiai birodalomban s formuláját egyelőre csak az ismerte, a ki meg tudja számlálni az ég csillagait és az óceán vizet.

Egy bolond szívósságával, az egész többi világtól elvágyva,ült a kemikus, messze hazájától, körülvéve lombikkal és üvegömbökkel, desztillátorokkal, a kémiai szerek bűvös légkörében, nyomorúságosan táplálkozva és csupán csak a szintelen és szagtalan, láthatatlan ideáljával foglalkozva, évről-évre furesábbá válva és mániájának mindjebb hatalmába kerülve. A szó szoros értelmében nem tudta többé, mi történik a világban és legkevésbé arra volt kíváncsi, hogy mi történik valahol a messzeségben, az ő hazájában. Mégis a végleges megbolondulástól a forradalom mentette meg.

Lehetetlen volna világosan megmondani, hogy történt ez.

Nagyon bonyolult és alig észrevehető asszociációk, átalakulások, diffúziós, absorpciós, sűrűsödési, ritkulási és jegezesedési folyamatok, egy különösen magas nyomás, diffúz elemek titokzatos rokonsága és végül egy ismeretlen test befolyása révén, melyet X-nek nevezhetünk, ennek a különöznek az agyában az az elmélet alakult ki, hogy éppen az, a mi most a hazájában oly véresen és viharosan kezdődik, őt semmiképpen sem hagyhatja közönbösen. Rövid idő múlva a kemikus hozzáfogott annak az új vegyületnek a kemikus lelkére, nyomta őt és nem hagyott neki békét. Az analízis meglehetősen nehezére esett csövescskék, retorták, mérlegek és reagensk által elrontott agyának, minden még oly alapos vizsgálat után a fenekén még mindig maradt egy makacs és feloldhatatlan lecsapódás, a melylyel egyáltalán nem lehetett mit kezdeni.

Epen ebben az időben egy bizonyos elvtárs, mint a forradalom ügynöke járt Európán át,

a tudomány egy emberét keresve, a ki hajlandó volna tudását, de azzal együtt életét is, a forradalom szolgálatának szentelni. Végtelek megbeszélései voltak és nagyon különböző módokat tudott az emberek meggyőzésére, beugratására és terrorizálására. De mivel nem csupán arról volt szó, hogy valaki átadja tudását pártzeloakra, nem is pénzbeli támogatásról, sem egy útlelvi kölcsönadásáról, hanem olyan szolgálatról, a mely az ember nyaka köré csavarhatta a kötelet, az eredmény az lett, hogy az illető elvtárs, bármilyen zseniális agitátor, egész Európában a tudomány sok ismert embere között nem talált egyet sem, a ki kész lett volna szaktudását a forradalomnak áldozni. Az agitátor azonban nem hagyta abba és rászánta magát, hogy ismeretlen kemikusokat keres fel, a kiknek címzeit gyűjtötte, a hol csak tudta. Göttingában az egyik egyszerűen kidobta az ajtón; az illető t. i. következetes és meggyőződött nemzeti demokrata volt. Bernben egy másik azonnal beleegyezett, megígért mindent, ünnepélyesen kötelezte magát és pedig oly villámszerű hírtelenséggel, hogy az agitátor az értekezés végén kitalálta, hogy bolondnak tartják és a leggyorsabb és legegyszerűbb módon akarnak tőle szabadulni. Egy harmadiknak — ez Párisban történt — alighogy meghallotta az ajánlatot, melyet az ismeretlen, mint a világ legtermészetesebb dolgát terjesztett elébe, elállt a szava a borzalomtól és halálos rémületében elfelejtette, hogy egy üvegesében maró sav van a kezében (a beszélgetés tudniillik a laboratóriumban történt). Az eredmény az lett, hogy a tudós fájdalmasan megszebezte a lábát és hat hétig kellett gyógykezeltetnie magát. E közben azonban a fáradhatatlan agitátor megtalálta, a mire szüksége volt.

A külföldi kolóniában élő elvtársak megadták neki egy bizonyos kemikus címet, de hozzátették, hogy ki van zárva, hogy az a bolond, a ki anyanyelvét is majdnem elfelejtette már, valamire még használható legyen. Az agitátor elment hozzá, remény nélkül, de kételkedés nélkül is, híven módszeréhez, hogy valamiféle módon beleharap a dologba.

És lám, a kemikus belement mindenbe, mintha csak várt volna a meghívásra. Hogy történt ez? Hogy tudott két olyan gyökeresen különböző ember beszélni egymással, megérteni egymást, miért rohant bele a kemikus azonnal egy kalandba, a melyről fogalma sem volt, a melyet soha, még az álmában sem sejtethet? Hogy történhetett ez? Ki tudná? Abban az időben bizony különösebb dolgok is történtek.

Egy szép napon a tudós még befejezett egy utolsó harcot szintelen és szagtalan ellensége ellen és a további hadjáratot elhalasztotta bizonytalan időre. Levette fehér köntényét, összecsomagolta minden holmiját, a mely néhány évfolyam mindenféle nyelvű szaklapból állott és saját egyetlen kinyomatott művéből, a mely egy oldalnyi kémiai hieroglifát tartalmazott és elutazott a hazájába, a melyben az időben anyagi és szellemi processzusok forrongó üstje volt, melyek összekötő neve

egy az élet pokoli chemiájában általánosan ismert elem volt — egy folyékony halmaz-állapotú és piros színű elem. A szociális vegyületek energiája erőszakosan robbant ki, az andus és katódus között erős folyamatok folytak — és a középen rakásra heverték a jolt-testek.

Mi keresni valója volt ott a tudomány bolondjának, ennek a laboratóriumi kigőzölgektől elkábult léleknek? Logikusan szólva semmi. De a világ haladásának szerencsésjére a szociális életben, persze ritkán, fordulnak elő korszakok, a mikor a logika elvonul az agyvelőkből és messziről nézi, hogy mit kezdenek magukkal az emberek.

Egy idő múlva tehát kemikusunk letelepedett Varsó messze kint fekvő egyik külvárosában, egy kis házban, melyet a párt bérelt számára és elkezdett dolgozni a párt javára és a ezarizmus vesztére. Házi eszközökkel olyan szerszámokat kezdett gyártani, melyeknek az volt a feladata, hogy bizonyos módon segítsenek kiküzdeni a haza szabadságát és közelebb hozni a lengyel proletariátust végső céljaihoz.

A törekvés erre a függetlenségre tudósunk előtt meglehetősen ködös volt, a végső célokról alig volt fogalma is, és mégis buzdogni, kiadósan dolgozott, tekintet nélkül önmagára és azokra, a kik pokoli terméket használnakodt voltak. Nagyon szolid ember hírébe került. Ezt mondták róla:

— Végre van egy igazi kemikusunk!
— Érti a mesterségét. És e mellett mégis csak dicsőségére válik a pártnak, hogy egy ilyen tudós...

— Valódi tudós...
— Messze földön híres...
— Mindentűt ismerik...

Nem gyakran, körülbelül minden második héten egy szegényesen öltözött leány lépett be a külvárosi házikóba. Mivel a kemikusnak ezeket a látogatásokat rendszerint be-

jelentették, ilyenkor gallért tett az ingére, megfésülködött és a vetetlen ágyra rádobott egy lyukas takarót, kiszellőztette a lakást, összesöpörte a cigarettavégeket, a melyek a földön heverték, gondosan bezárta a laboratórium ajtaját és türelmetlenül várt.

Az üdvözlés mindig szíves volt. A kemikus félszegen meghajolt, vadul mosolygott odvas fogaival, mint egy örült és a leány felemelte nagy szomorú szeméit rája, — ezekben a szemekben az elvadult remete sohase mert bele-nézni, legfeljebb ha lopva.

— Mi újság a világban? Hisz én itt úgy élek, mintha el volnék vágva mindentől.

Alapjában véve nem érdekelté semmi, a mi a világban történt, hiszen egész életében mindig annyira elkülönítve élt mindentől, de hát valamiről csak kellett beszélni, valamivel csak el kellett kezdeni.

A beszélgetések Kamával a kemikus számára kimondhatatlan gyönyört jelentettek. Már csak a hangja is, bármit mondott, szokatlan vibrálást idéztek elő agya, vagy mondjuk, szíve szubsztanciájában. A remete, a kinek számára még nemrég némely szén-savvegyületek szűk körén túl minden idegen volt, eszméletlenül merült el az ismeretlen leány szomorú szemében, a nélkül, hogy számot tudott volna adni magának átalakulása lényegéről. A nő rá nézve sohasem léteztek és most sem a nő volt, a ki a változást előidézte. Egyszerűen egy csoda volt, vagy jobban mondva egy kémiai reakció, a mely minden törvényen és hipotézisen, a melyet a tudomány ismer, messze túlment.

Beszélgéseik leginkább politikai dolgok és pártügyek körül forogtak. Kama mindjárt első látogatásakor észrevette, hogy a titokzatos kísérletezőnek, a kit ő végtelenül tisztelt, fogalma sincs a legegyszerűbb dolgokról sem a mozgalom problémáinak köréből, olyan dolgok-

ról sem, melyeket a párt legegyszerűbb közlegényének is tudnia kell.

Nem is szólva a varsói konstitumról, a harezai szervezetről és taktikájáról, mely a pártot ez idő szerint két tábora osztotta és más vitás és bonyolult kérdésekről, melyekről semmit sem tudott, nem szólván arról, Kama elvtársnő rájött, hogy a kemikus valamelyes nemzeti demokrata illuziókat táplál és még a szociáldemokrata párt emberei ellen sem érzi az illó irtózatát.

Kama hozta a bombák számára való vas alkatrészeket, a szükséges kémiai szereket és a dinamitot a laboratóriumba és elvitte a kész munkát. Ő volt az egyetlen lény, a kinek közvetlen bejárása volt a laboratóriumba, ő általa folyt a levelezés, tőle kapott a kémikus instrukciókat, megbízásokat és pénzt élete fenntartására. Ezért szent kötelességének tartotta, hogy a tudatlan remetét bevezesse a szociális bölcsességbe és tovább művelje. Büszke volt erre és mindig hozott neki egy csomag nyomtatványt, melyekkel a kemikus egész éjszakákon át buzdogni és a nehéz dolgok megértésére való erős igyekezzettel vesződött. Mindazáltal Kama fáradozásai eredménytelenek maradtak. A kemikus olvasta és újra olvasta a párt kiadványait, áhítattal hallgatta Kama magyarázatait, de a kémiai konyha kigőzölgeitől kábult agya nem tudta a dolgokat semmiképp felfogni; úgy hengeregtek előtte, mint tornyosuló hullamok, fékezhetetlenül és megfoghatatlanul, minden teóriát, előreséjtést, féltést és reményt kigúnyolva.

Sokszor kért dadogva és furesza szavakat vegyítve közbe, felvilágosítást, de tanítónője egyáltalán nem tudta felfogni, hogy tulajdonképpen mit akar tudni. Ilyenkor rendszerint kiderült, hogy az elvtárs valami nagyon fontos dolgot nem tud, valamit, a mi a dolgok és események világos felfogásának előfeltétele. Kama nagyon türelmes és tapintatos volt, de a che-

UTÁNAM FIÚK! — Glock Tivadar százados rajni.

mikus olyan meglepetéseket szerzett neki, hogy gyakran minden kémlelet és pedagógiát elfelejtett és elárulta esodálkozását.

— Hogyan, hát maga ezt nem tudta? De hát akkor mit keres köztünk?

— Hiszen tudja, mit keresek, elvtársó — felelte szomorú hangon a büntetett.

— De hát mi indította rá? Hiszen maga egyáltalán nem szocialista. Ha magát leleplezik, ez a fejébe kerül és miért akarja magát feláldozni, ha még azt sem tudja... —

A szegény kemikus erre nem tudott semmit se felelni. Sohasem gondolta, hogy a szociálisták olyan nehéz dolog. Megigérte, hogy meg fog javulni, fáradozott, kínlódott, de az igaz ságtól mindig egyforma messze volt. E mellett a dolgát rendesen végezte. A munka, a mi a laboratóriumából kikerült, csalhatatlan volt. Csakohgy nem sokáig funkcionált.

Egy este Kama alig tudta mindazt, a mi meg volt rendelve és elkészült, elvinni — a rendőrség katonák és műszaki katonák segítségével megrohanta a házat. Nagy óvatossággal szedték össze és vitték el az üvegeket, retortákat, kémiai szereket, gelatinos skatulyákat, a finom, hígabb takart kapszulákat, melyek robbanó hattanynyal voltak töltve, továbbá a dinamitos gombócokat, tégelyeket és más mindenféle szerszámokat a boszorkánykonyhából. A kemikust kissé megdölgözték puskatussal, jól megkötözték és egy egész szakasz katonára kísérelte alatt bevitték a citadellába.

Mialatt ütötték, vergődött kínjában és az arca eltorzult, de lelkiében nem volt más, mint a legnagyobb öröm, a mit valaha érzett.

Mert Kama elvtársónk szerencsésen elmenekült. Annak is örült, hogy a megrendelt bomba, a melyre egy rendkívüli célra volt szükség és ezért egész különleges készülékekkel kellett ellátni, elkerülte a konfiskálást.

Azután meg az bántotta, hogy nem írta fel Kamának új találmányát, a mely egy új, biztos és csalhatatlan gyújtásra vonatkozott. Erre a találmányra büszke volt és az elvtársónak részletesen beszélt róla. Kama figyelmesen hallgatta, de ő tudta, hogy ennek nincs értelme, mert a chemia Kama számára lehetőleg még

idegebb terület volt, mint az ő számára a szociálisták és a politika. Ez a találmány kétségkívül előnyöket szerezhetett volna a forradalomnak, de neki az volt a tulajdonképeni célja vele, hogy Kamát magát óvja a veszedelemtől, mikor a bombákat szállítja.

— Ezt most már örökre elvitté az ördög — gondolta a kemikus, mikor már benne ült a X. pavilonban s dörzsölte a kötelektől felhorrzolt kezeit és kissé vért is köpött a puskatussal való megdolgoztatás után.

Együttal azonban félig elálmélkodva, félig kíváncsian azt a megfigyelést tette, hogy most életének sajátos szakaszába ért, hogy minden gondolat neki új és szokatlan és egész egyszerű élete megfoghatatlan rejtély, az élete, a mely különben már nem soká...

Ez azonban már nem tartozik a dologra, hiszen nem a kemikus történetét beszéljük el. Tehát egy öntött vasból való nehéz doboz volt. Utazás közben való véletlenségek ellen és védekezésül a hideg és a nedvesség hatása ellen el volt rejtve egy sárga bőrből készült elegáns tokba, a melyet az úri hölgyek használnak, hogy illatszerek flakonokat és kozmetikus szereket tartsanak benne.

Mikor Kama elhagyta a laboratóriumot, mintegy húsz lépésnyire a kis háztól megállott és óvatosan jobbra-balra nézett, végig a homályos utczán. A sárga lángocsák fonalai párhuzamosan haladtak mindkét oldalán. Sötét és sivár volt a külváros, sehol nyoma sem volt a veszedelemnek. Csak néhány perezzel később találkozott néhány bérkoosival, melyek egymás nyomában vágattak el mellette. A szuronyok kimeredeztek belőlük — nyilván katonákat vittek valami megrohanásra. Egy pillanattal később egy csapat lovas rendőrtől visszhangzott a közeget. Kama reszketett egész testében. A dobogás és zörgés hirtelen elhallgatott a közelben, — retentő közelben.

Egy darabig maga elé meredve megállott. «Nohát — suttogta — és tovább ment. Sokáig ment, nagyon sokáig, a vasuti töltés mellett egész a nagy kivilágított pályaudvarig, a mely tele volt mozgással és lármával. A tér másik oldalán odaállott és bizonyos várakozással

nézett a mozgalmal embertömegbe. Várt, — de mindenki önmagával volt elfoglalva és könnyörtelenül köznap volt.

Odább rohant és sietve visszafelé kezdett menni, egy értelmetlen megindulás hajította. Heves, fájó nyugtalanság volt benne, valami szemrehányás-féle és egyuttal örült pusztító vágy. Elsietett a házak fekete kerítései mellett, egy hosszú drótkerítés mellett, mely mögött terhes kocsiok végtelen sorai állottak, egyre gyorsabban ment, mialatt óvatossága maradványával tartotta kezével a súlyos tárgyat, a mely szíjján a köpenye alatt függött. Hirtelen szorosan a füle mellett fűtyült el egy lokomotív sípja.

Erre megállott. Ránézett az órára és ezt suttogta: — Még elérem...

Elővette zsebkendőjét és lassan és gondosan megtörülte arcát, mert a könnyei nemcsak az arcát és fátját, hanem kabátjának elejét is megnedvesítették. Mikor a pályaudvar előtt egy bérkoosiba ült, a könnyei már meg voltak fagyva és mint gyöngyök csingtek a szürke posztón.

— Kérem, hajtsan lassan és óvatosan. Könnyen és gyorsan vitték a gummikerekek a város felé. Varsó külvárosának, Pragának utczái, a szélesek és sötétek, elsiklottak mellette, a lármás, emberekkel zsúfolt híd mögött fekiúdt. Utczáik tele emberekkel, fény és mozgás. Kama előtt ma minden megváltozott és megfoghatatlannak tűnt fel, mintha lassankint egy idegen világba hajtatna bele, a mely megfoghatatlan, titokzatos sorsú teremtményekkel van benépesítve, olyan lényekkel, a melyek visszavonhatatlanul valami szörnyűre vannak elítélve és sejtelen nélkül siklanak át az utczákon, mintegy álomban. Szükségeiknek nem szükségletek, örömeik és gyászuk színelte, a hangulataik holtan hangzanak el, mozdulataik hazugok és minden, minden, a mit tesznek — fölösleges, mint ők maguk, mint a létük, mint az egész város, az ország, a világ...

A kérihetetlen halál lehelle volt, a mely egy pillanatra megmérgezte Kama eleven embri agyát. (Folytatása következik.)

A HÁBORÚ NAPJAI.

Február 4. Lengyelországban és Nyugat-Galiciában nincs nevezetes esemény. A Kárpátokban változatlan hevesseggel folyik a harc. Az arczonali nyugati szakaszában (a duklai szoros táján) ellenséges támadásokat visszautasítottunk. Az Erdős Kárpátok középső szakaszában előnyomulási oszlopaink tegnap is sikerült újból tért nyerni és néhány száz oroszot elfogni. Hogy ezekben a kárpáti harcokban német haderők is résztvettek harcolnak a mieinkkel, ezt most a német hadvezetőség jelentése is fölélíti. A németek támadása Bolimovtól keletre az ellenség heves ellen-támadásaival szemben is előbbrehalad s a foglyok száma nő. A Bzura mentén Sochaczewtől délre az oroszoknak egy éjjeli támadása súlyos veszteségeik mellett összeomlott. Lengyelországnak a Visztulától északra eső részében a már említett lovas-sági harcokhoz csatlakozván kisebb vegyes csapatok csatározása folyt. Kelet-Poroszországban az oroszoknak a Memeltől délre fekvő német állások elleni gyenge támadását visszautasították. A nyugati harczterén az Eszaki-tenger és Rheims között csak tüzérségi harcok folytak. A franciaák Perthesnél megújították támadásaikat, de sikertelenség. Massigestől északra és északnyugatra (St.-Menehouldtól északnyugatra) a németek támadtak, rohammal áthatoltak három egymás mögött fekvő ellenséges árokvonalon és három kilométernyi szélességben megvetették lábukat a francia faladályában. A franciaák éjjel is folytatott valamennyi ellentámadását visszautasították. Hét tisz, 100 fonyi legénység került német fogságba, 9 gépfegyver és 9 kisebb kaliberű ágyú és sok hadianyag a zsákmány. A közép Vogézekben első ütközését vívta egy ski-csapat a francia vadászok ellen, kedvező eredménnyel. A német hadvezetőség hirdményt tesz közzé, melyben a Nagy-Britannia és Írország körüli vizeket, ideértve az angol csatornát is, haditérnek nyilvánítja. Február 18-tól kezdődőleg minden e haditérre érkező kereskedelmi hajó elpusztítottatik s közben nem lesz mindig lehetséges elhárítani a hajók legénységét és utasait fenyegető veszedelmeket. A haditérnek semleges államokból való hajók is veszedelemben forognak, minthogy tekintettel az angol kormány által január 31-én a semleges lobogóval való viszálylásra és a tengeri hadjárat vételeire, nem lehet mindig megakadályozni, hogy az ellenséges hajók ellen irányított támadások ne érjenek semleges hajókat is.

Február 5. Lengyelországban és Galiciában a helyzet nem változott. A támadások, a melyeket az oroszok a Kárpátokban helyenként naponta ismételnék, legújabb veszteségeik mellett összeomlanak. Az Erdős-Kárpátokban saját támadásaink előbbre haladnak. Bukovinában az orosz offenzíva január közepéig a Moldava-völgy legfelsőbb részéig jutott. Az itt harczba vitt nagyobb ellenséges erők további előnyomulását a Kárpátokon át legelőször a Jakobinél és Kirlibabánál elfoglalt állásaink állították meg. Január 20-ika körül több napos támadásokkal megkísérelte az ellenség, hogy a főátjárókat fedező csapatjaink ellenállását megtörje. Minden kísérlet magaslati állásaink rohammal való elfoglalására meghiúsult, a mi csapataink támadása mentek át és január 22-én Kirlibabát az ellenség birtokából kiragadták. Az orosz a következő napokban főerővel Kimpolung és Moldava irányában vonult vissza, a hol meg is maradt. Az utóbbi napokban újabb harcok kezdődtek. Csapatunk, melyek a terep és időjárás okozta nagy nehézségek leküzdésében itt is kiváló teljesítményekkel tündek ki, benyomultak a Moldava völgyébe, visszavetették az ellenséget és birtokukba vették Izvor, Moldava és Breaza helységeket. A kárpáti harcokban elfogott oroszok száma újabb 4000 emberrel szaporodott. Lengyelországban Bolimovtól keletre az oroszok kudarcot vallottak a németek újabb elfoglalt állásai ellen intézett erős támadásaikkal. Itt február 1-e óta 26 tisztet és körülbelül 6000 fonyi legénységet fogtak el a németek.

Február 6. Az egész kárpáti arczonalon és Bukovinában tovább folynak a harcok. Lengyelországban és Nyugat-Galiciában a helyzet változatlan. Lopuzónól az oroszok egy éjjeli támadását visszavertük. A németek is visszaverték az összes orosz támadásokat a kelet-poroszországi határon, valamint a Visztulától délre a Humin-Bzura szakaszán 1000 oroszot fogtak el és 6 gépfegyvert zsákmányoltak. A nyugati harczterén a franciaáknak a Massigestől északra tőlük elfoglalt német hadállás elleni támadásai sikertelenek maradtak; szintúgy kudarcot vallott az ellenség egy előretörése az Argonokban is. II. Vilmos császár Czenstochován át a keleti harczterére utazott.

Február 7. Orosz-Lengyelországban és Galiciában a helyzet változatlan. A kárpáti arczonalon heves harcok folynak. Bukovina déli részében csapataink előnyomulása sikerteljes, míg az oroszok teljes visszavonulásban vannak. Február 6-án 1200 fogolyról jött jelentés. Nagymennyiségű hadi-

szert zsákmányoltunk. Csapatunk a lakosság nagy örömmeljárása közben bevontuk Kimpolungba. A déli harczterén nincs változás. Az Adrián repülőinknek francia szállítmányok ellen intézett légi támadása jó sikerrel járt. Bombavetéseikkel több találatot értek el.

Február 8. Orosz-Lengyelországban és Nyugat-Galiciában az általános helyzet nem változott. A Dunajecznél működő nehéz tüzérségünk a célzásra kedvező feltételek mellett eredménynyul lőtte a Tarnov körüli területet és élő célokat ellen is láthatóan jó hatást ért el. A Kárpátokban folyik a harc. Bukovinában további előnyomulásunk során hadoszlopaink a Szucsava felső völgyébe jutottak és 400 embert elfogtak. A németek oroszok elleni harcainak nincs nevezetesebb újása. A nyugati harczterén Lia Basséttól dél-nyugatra, a csatornától délre levő német állásért folyik a harc. Az ellenség által elfoglalt rövid árok egy részét visszafoglalták. Az Argonokban elragadták az ellenségtől erődítéseik egy részét.

Február 9. Lengyelországban és Nyugat-Galiciában tüzérségi harc folyt. Az Erdős-Kárpátokban sikerült febr. 8-án délután a szövetséges csapatoknak egy az oroszok által makacsul védett közseget a volóczi nyeregétől északra több napi harc után elfoglalni. Számos foglyot ejtettünk, sok lövészert és hadianyagot zsákmányoltunk. A kárpáti arczonalon többi részén heves harc folyik. A nyugati szakaszon több orosz támadás meghiúsult, 340 embert fogtunk itt el és 3 gépfegyvert zsákmányoltunk. Bukovinában előnyomulásunk tovább halad. Vamát megszálltunk. A németek harczaiban, leszámítva több kisebb helyi sikert, nincs változás. A nyugati harczteréről sincs fontosabb jelenteni való. A törökök Egyiptom ellen operáló hadseregének előőrső sikeres felderítő utat tett a sivagton át és az elterelő angol őrsöket a csatorna felé szorította vissza. Egyes gyalogos csapatoknak sikerült Tossum és Serpium között a csatornán átkelni.

Február 10. Lengyelországban és Nyugat-Galiciában az általános helyzet nem változott, a Kárpátokban tovább folynak a harcok. Bukovinát a Szucsava folyóig megtisztítottuk az ellenségtől, mely némely helyen menekülésszerűen visszavonult. A lakosság előnyomuló csapatainkat leirhatatlan örömmel üdvözi. A németek frontján a Visztulától jobbra és balra nincs változás. A kelet-poroszországi határon az egyes harcok nagyobb harci tevékenységé fejlődnek, melyek lefolyása normális. A nyugati harczterén az Argonokban, a Vogézek nyugati

HUSZÁROK MELEGEDNEK EGY HORDOZHATÓ TÁBORI KÁLYHA MELLETT.

AZ ÉSZAKI HARCZTÉRRE. — Balogh Rudolf, a harcstérre kiküldött munkatársunk felvétele.

Steckenpferd- liliomtejszappan
Bergmann & Co. czégtől, Tetschen, a/Elbe.
Egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvendő szappan ellen való elismert hatásától fogva s a bőr- és szépség gondozásában való fölülmulhatatlanságáért. **Ezerévi elismerőlevél!** Sok legnagyobb kitüntetés! Bevásárlásnál óvatossággal! Ügyeljen nyomatékosan a Steckenpferd védő-jegyre és a czég helyes nevére! Darabja 80 fillérért kapható gyöngyszertárakban, drogériákban, illatszertárakban, stb. Hasontólképpen kitérő Bergmann Manera liliomkrémje (70 fillér egy tubus). Kitérő szer női kezek gondozására.

Szakszerűen készített utazási felszerelések

HELLER bőröndös
czégnél
Budapest, IV., Rössuth Lajos u. 21. (Astoria szálloda épületében)
A czég üzlete 20 évig Károly-köruton (Huszár-ház) volt.

Gothard Sándor
Diana Fegyver-atelier
Herény, Szombathely mellett. (Vas megye.)
A. Jos. Decouray, Herztal és A. Lene & Co. Lőszeg (Victoria Hammer), világítási és legelső rangú galamblovó és vadászfegyverek egyedi és kizárólagos képviselője. E. Bernard & Co. A. Defourny-Sevrin luxusfegyvereknek állandó nagy raktára. Mannlicher-Schönauer Anticorro. Antinitiesórn. Mignon távosóval szerelt fegyvereknek állandó raktára. Vadászfegyverek 160 koronától, ejectorosak 260 kor-tól, Anticorro- és Antinitiesórn fegyverek 400 kor-tól minden árban. A kontinens legdagadabb luxusfegyverraktára. Minden minőség állandó nagy készletben. Teljes garancia. Minden fegyver pontosan belöve. Legjobb minőség.
Legolcsóbb gyári árak. Utólérhetlen olcsó. Árjegyzéket tessék kérni.

ROZSNYAY PEPSIN BORA.
Kellemes ízű, kiváló jó hatású szer **étvágytalanság, rendetlen emésztés és gyomorgyengeség** ellen.
Étkezés közben véve, megóv a **gyomortherheléstől**. Egy üveg ára **3 kor. 20 fill.**
Kapható: **minden gyógyszertárban** valamint **Rozsnyay Mátyás** Arad, Szabadság-tér 8.

Saját érdekében
tegyen egy kísérletet az új szab. amerikai impregnált **FÉM-TISZTÍTÓ KENDŐVEL.**
Előnyei: Bármintó fémtárgy gyors és egyszerű kezelésében hónapokig tartó **tűkörüny nyír.** Minden eddigi tisztítószer helyébe **fém-tisztító** föltűnik. Sohasem szárad ki, nem koptat, nem horzol, olcsó és gazdaságos. **225 fill., 50 fill. és 1 kor. Mindenütt kapható.** — Kereskedőjénél kérjen ingyen mintát! **FORGATÁR, FORGATÁR JOSEF GYÁRÓVAL BUDAPEST, IV. KER., REÁLTANODA-UTCA 4. SZ.**

CORPUS JURIS HUNGARICI
(ALAPITOTTA dr. MÁRKUS DEZSŐ)
legújabb kötete most jelent meg!

1914. évi törvényczikkek
Jegyzetekkel ellátta Kladja a **Dr. TÉRFI GYULA * FRANKLIN-TÁRSULAT** magyar irod. intézet és könyvnyomda.
Kiegészítő kötete a milleniumi nagy **Corpus Juris (Magyar Törvénytar)** és a **Hatályos Magyar Törvények** gyűjteményeinek. Jegyzetekkel, utalásokkal és miniszteri indoklásokkal ellátva. A jegyzetekben a képviselőházi tárgyalások anyaga fel van dolgozva.
Ára füzve 14 korona, félbörkötésben 17 korona.
Megrendelhető a **FRANKLIN-TÁRSULATNÁL** — Budapest, IV., Egyetem-utca 4 — és minden hazai könyvkereskedésben.

lejtőjén, Ban de Saptnál és a kirzbachi erdőben elért kisebb német sikereken kívül nincs jelenteni való.

A JÓ PAJTÁS, Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapja február 14-iki számába Benedek Elek és Enárdi Béla irtak verset, Szemere György elbeszélést, Sebők Zsigmond folytatja Dömötör Dömötör máramarosi hadi kalandjait, Elek nagyapó bájos mesét mond, Pataky Kató kedves képet rajzolt, Zsiga bácsi mulatságos mókát irt, Lendl Adolf cikket az állatkerti Jónás viziló átszállításáról új lakóhelyére, Rákosi Viktor folytatja A gibraltári összeküldök című regényét. A rejtvények, szerkesztői izenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát. A JÓ PAJTÁS-t a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félre 5 korona, egész évre 10 korona, egyes szám ára 20 fillér. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal. (IV. ker. Egyetem-utca 4.).

HALÁLOZÁSOK.

A harcztéren hős halált haltak: Münch László honvédfőhadnagy, a Przemysl védő honvédszázadok egyikének élén hős halált halt. — Vidovszky László huszárfőhadnagy, a ki a harcztéren több ízben kitüntette magát a déli harcztéren hat hónapi hős küzdelem közben szerzett betegsége következtében a rumi kórházban meghalt. — Dr. Fehér Gábor tartalékos hadnagy, ügyvéd, a kárpáti harcztéren. — Haraszti Király Albert községi tanító, a m. kir. 21. honv. gyalogezred zászlós, 28 éves korában a Studniczai útközében. — Ifjabb dr. Vojnich Gurdó bírósági joggyakornok, ügyészégi megbízott, a 17. tüzérezred tartalékos hadnagya, a harcztéren szerzett betegségeben Przemyslben elhunyt. — Haberstumpf Jenő, a szegedi 8. honvédszázad vezérőrnagya Galicziában a harcztéren szerzett betegségeben.

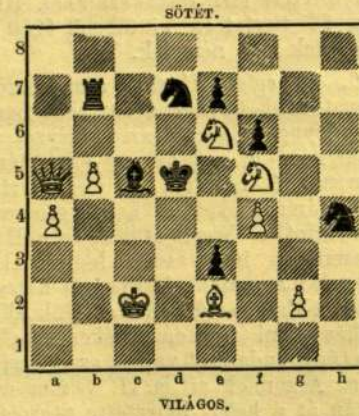
Elhunytak még a közelebbi napokban: MIKSA Imre földbirtokos, volt országgyűlési képviselő, 74 éves korában hadrévi birtokán. — Hmsch Mihály budapesti nagyvállalkozó hatvannyolc éves korában, Budapest. — FIALKA KÁROLY, Krassószörény vármegye nyug. főispánja, 50 éves korában, Buda-

pesten. — SCHMIDTHAUSEN ADOLF parádi körjegyző 72 éves korában. — VOITH GERGELY kir. tanácsos, nagybirtokos, több érdemrend tulajdonosa stb., stb. 71 éves korában, Désen. — MARKÓ ISTVÁN vezető kir. járásbíró, Abauj-Torna vármegye törvényhatósági bizottsági tag, a sajo-árnyói ág. ev. egyház felügyelője, a szikszói ref. egyház presbitere, 47 éves korában, Szikszón. Az elhunytban Markó Miklós hírlapíró ívérét gyászolja. — Dr. SETZ KURT FRIGYES gyulafehérvári kir. járásbírói jegyző, Alsófehérvármegye törvényhatósági bizottságának és Gyulafehérvár szab. kir. város képviselőtestületének tagja, 30 éves korában, Gyulafehérváron.

ÖZV. HERTELENDY MIKLÓSNÉ Vasdinnyei Anna, 82 éves korában, Kiskörpádon. — BRÓDY SIMONNÉ Budapest. Nagy rokonságán kívül két újságírója, Bródy Miksa és Bródy Ernő gyászolja. — Sajókerai ÖZV. VOLANT ANDRÁSNÉ Fekete Emma, 63 éves korában, Budapest. — ÖZV. SUGÁR KÁROLYNÉ, szül. festi Fest Ida, Budapest. — Szerdahelyi GRÖFF ERZSIKE, okleveles tanítónő, 20 éves korában, Felbáron. — ÖZV. JÓNÁS JÁNOSNÉ szül. Burocyn Ida 68 éves korában, Eperjesen.

SAKKJÁTEK.

2939. számú feladvány Fritsch Károly, Bécs.

Világos indul és a harmadik lépésre mattot ad.

2936. számú feladvány megfejtése Jespersen J.-től.

Világos. Sötét. Világos. a. Sötét. 1. f6-g7 stb. 2. f8-g7 stb. 1. d6-d4 H. t. sz. 2. He1-g2 stb.

b. Kf4-e5 1. Vh4-h8 stb. d. 1. Vh4-h6 stb. c. Kf4-e8 2. Ff8-h6 stb.

2937. számú feladvány megfejtése Fürst Ottóval. Világos. Sötét. Világos. a. Sötét. 1. Va1-d1 c5-e4 1. f3-e4 2. Fd3-e4 stb. 2. Fd3-e4 stb. b. b6-a5 1. f6-g5 2. Fd3-b5 stb.

Helyesen fejtették meg: A «Budapesti Sakk-kör» (Budapest). — Németh Péter (Csongor). — Hoffbauer Antal (Lápóteér). — Kintzig Róbert (Fakert). — Székely Jenő (Győr).

Szerkesztői üzenetek.

Aratás. Kiseb konvencionális a kép és konvencionális a megrajzolása is. Harctéri izenet. Ugyanezt más szavakkal versekben, cikkekben olvastuk már százszor, — most már igazán nem lehet az ilyen vers érdekes. Ferikémhez. Bizony ez nem arra való, hogy lapban megjelenessen.

KEPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 2-dik számában megjelent képtalány megfejtése: «Első sorban magunkban beszéljük az emberi méltóságot.»

Felelős szerkesztő: Hoitsy Pál. Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Vármegye-utca 11. Lapkiadó tulajdonos Franklin-Társulat IV., Egyetem-utca 4.

ZEPPELIN

a címe a Magyar Könyvtár legújabb füzetének. Irta: Dr. Mikes Lajos. Ára 60 fillér.

Megrendelhető: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) R.-T.-nál, Budapest, IV., Andrássy-út 21. szám és minden hazai könyvkereskedésben.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület

ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT 1915. évi februárius hó 20-án d. u. 4 órakor fogja Budapesten, Pestvármegye székháza dísztermében (Városház-utca) megtartani.

TÁRGYSOROZAT:

- 1. Jelentése az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak az 1914-ik évi üzlet eredményéről. 2. Határozathozatal a mérleg és a tiszta jövedelem iránt. 3. A nyugdíjszabályok 2., 3., 6., 7., 11., 12., 13., 18., 19., 20., 21. és 22. §-ának módosítása. 4. Egyéb igazgatósági előterjesztések. 5. Hat (6) igazgatósági tagnak és egy (1) választmányi tagnak megválasztása (alapszabályok 23 és 44. §-a).

Ezen közgyűlésre a t. c. részvényesek azon figyelemzettel hívatnak meg, hogy az alapszabályok 14. §-a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja, akár saját személyében, akár meghatalmazott által, szavazati jogát, kinek részvénye 1914 december 31-éig nevére iratott s a közgyűlést megelőző nap d. u. 5 órájáig az egyesület főpénztáránál még le nem járt szelvényeivel együtt letételt.

Budapest, 1915 februárius 1-én. Az igazgatóság. (Utánnyomás nem díjaztatik.)

MEGHÍVÓ.

A Salgótarjáni Községháza Részvénytársulat folyó évi február hó 20-án délelőtt 11 órakor tartja Budapesten, V. Arany János-utca 25. szám alatt levő központi irodahelyiségében XLVII. rendes évi közgyűlést, melyre az igazgatóság a t. c. részvényeseket ezennel tisztelettel meghívja.

NAPIREND:

- 1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése az 1914-ik üzleti évről; 2. A származások és mérleg előterjesztése, határozathozatal ezek és a tiszta nyereség hova fordítása felett; 3. Felmentvény megadása az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak; 4. A felügyelő-bizottság megválasztása. Budapest, 1915. évi január hó 30-án.

Felkérjük azon t. c. részvényeseket, kik a közgyűlésen résztvenni akarnak, hogy a részvényüket a szelvényekkel együtt f. évi február hó 11-ig bezárólag vagy a társulat fent jelzett levő központi pénztárnál vagy pedig Wienben a K. K. priv. allg. österr. Boden-Credit-Anstalt-nál (L. Teinfaltstrasse 8.) tegyék le. 25 részvény egy szavazatra jogosít. Ertesztjük egyúttal a t. c. részvényeseket, hogy alapszabályaink értelmében az évi mérleg az igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentéssel együtt f. évi február hó 12-től kezdve a társulat központi irodájában rendelkezésükre áll. (Utánnyomás nem díjaztatik.)

Költözőkészkor nélkülözhetetlen a lakásbérleti szabályok ismerete!

LAKÁSBÉRLETI SZABÁLYOK

Összegejtötte és magyarázta Dr. PONGRÁCZ JENŐ budapesti ügyvéd.

Tartalmazza Budapest székesfőváros lakásbérleti szabályrendeletének hiteles szövegét és magyarázatát. Illeték szabályokat. A kapuzárási, víz- és gákszabályokat. Teljes joggyakorlatot stb., stb.

Harmadik teljesen átdolgozott kiadás. Mindenütt kapható. Ára kötve 3 K 20 fillér.

Megjelent a Magyar Törvények, Franklin-Társulat zsebkönyvének gyűjteményében.

Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) R.-T.-nál, Budapest, VI. ker., Andrássy-út 21. szám és minden könyvkereskedésben.

MOLNÁR FERENC NÉGY KÖNYVE

2 Korona 10 fillér.

- Gyerekek ... 30 fillér (Rajzok.) Pesti erkölcsök ... 60 « (Humoros rajzok.) Ma, tegnap, tegnapielőtt 60 « (Vasárnapi krónikák.) Báró Márczius és egyéb elbeszélések ... 60 «

Mindenhol kapható!

Megjelentek a Magyar Könyvtárban.

MATTONI-FELÉ GISSHÜBLER természetes égvényes SAVANYÚVIZ

SEBESÜLTEK ÁPOLÁSÁHOZ

- szükséges tudnivalók és orvosi könyvek: Betegápolástan. A vörös keresztos ápolónők tanfolyamán használt betegápolástan kivonata. Ára K 1.80 A betegápolás kézikönyve. Irta Fialka Gusztáv dr. Hivatásos betegápolónők és a művelt közönség számára. Ajánló sorokkal ellátta Müller Kálmán dr. Számos szöveg közé nyomtatott ábrával. Ára K 8.— A betegápolók tankönyve. Irta Fialka Gusztáv dr. Számos a szöveg közé nyomtatott ábrával. Ára K 4.20 Klinikai receptekönyv. Szerkesztett: Müller Vilmos dr. Az egyetemi klinikák, a budapesti poliklinika és a fővárosi kórházak gyógymódjainak rendeltvényeinek gyűjteménye. II. kiadás. Ára K 8.— A fertőző betegségekről és az azok ellen való védekezésről. Irta Gerölczy Zsigmond dr. Ára K 1.50 Útmutató a hadsebészetben. Irta Prochnov József dr. 96 ábrával és 6 kinyomtatott táblával. Ára K 7.— A sebek gyógyulása és a sebkezelés. Irta Schächter Miksa dr. Ára K 4.—

Megrendelhető: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) R.-T.-nál Budapest, VI., Andrássy-út 21. szám és minden hazai könyvkereskedésben.

Lohr Mária (KRONFUSZ) Gyár és főüzlet VII., Baross-u. 85. Telefon: József 2-37.

KÜZDELEM A LEVEGŐ MEGHÓDÍTÁSÁÉRT.

IRTA CHARLES C. TURNER. FORDÍTOTTA FRÖHLICH KÁROLY. Huszonkilenc rendkívül érdekesen megirt fejezetben tárgyalja a szerző korunk e legnagyobb problémáját, a levegő meghódítását. A légi járművek történetét, kísérleteit, diadalait mondja el mindenkihez szövege. A könyv egyik aktuális fejezetének címe

HÁBORÚ A LEVEGŐBEN.

24 ábrával a szöveg közt és 24 képmelléklettel

Ára kötve 8 korona. Megjelent az ismeretterjesztő Könyvtárban. Franklin-Társulat kiadása. Minden könyvkereskedésben kapható.

Technikum Mittweida Igazgató: A. Holst, tanár. Szász királyság. Magasabb műszaki tanintézet, az elektro- és gép-technika terén. Külön osztály: mérnökök, technikusok és művezetők részére. Elektrotechnikai és gépességi-laboratórium. Tanulmányi műhelyek. Legújabb és legteljesebb intézmény. Program stb. díjazatlan a titkárság által.

Alapítva 1865-ben. Heckenast Gusztáv zongoratermei Budapest, csakis Gizella-tér 2. sz. Telefon: 1-69. DÖRR, IBACH, WERNER zongorák egyedüli képviselője.

Amputált Ön?

Akar elegáns, a célznak teljesen megfelelő mulábat v. műkezet? Ez esetben szíveskedjék bizalommal a 35 év óta fennálló, legjobb hírnévnek örvendő KELETI J. budapesti orthopédiai műintézethez fordulni. Keleti mulábat és műkezeit, járó s támgépei a legjobbak. Elegáns, könnyű járás! Kifogástalan technikai kivitel! Mérsékelt árak!

Keleti J. testgyógyászati gépek és gummiáru gyára Budapest, IV., Koronaherecz-u. 17. Külön női osztály (női kiszolgálás) Koronaherecz-utca 14-16. sz.

Most jelent meg!

A FÉLKEZÜ EMBER KÖNYVE

IRTA GRÓF ZICHY GÉZA

Ára 2 K 80 f.

„Ez a könyv a szerencsétlenül járt embereket meg fogja vigasztalni!”

Báró dr. Eiselsberg A. tanár.

Kapható minden könyvkereskedésben.

FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA.

MAGYAR TÖRVÉNYEK

A Franklin-Társulat zsebkiadásai.

Az új bélyeg- és illetéktörvény most jelent meg!

CIME

A TÖRVÉNYKEZÉSI ILLETÉKEK

Jegyzetekkel ellátta
Dr. UJLAKI JÓZSEF
budapesti ügyvéd.

E munka arra szorítkozik, hogy az egyes szakaszoknál felüntesse az új és a régi jog közötti eltéréseket. A könyv szerzője tartózkodik az elméleti fejtegetésektől és épen ezért könyvének nagy a gyakorlati értéke.

Ára kötve 1 korona 50 fillér.

Megrendelhető:
LAMPEL R. könyvkereskedése,
(Wodianer F. és Fiai) r.-t. Budapest, VI., Andrassy-út 21. sz. és minden hazai könyvkereskedésben.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapest (IV., Egyetem-utca 4. sz.) megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

A háboru irodalma!

A Magyar Könyvtár
ujdonságai.

AUSZTRIA ÉS MAGYARORSZÁG
HADSEREGE

Irtá Pilch Jenő honvédőrnagy.

Szinte új erőt és reménységet nyújt e könyv, mert részletesen megismerteti a mi haderónkkal.

Ára 60 fillér.

A MODERN HÁBORÚ ESZKÖZEI

Irtá Archibald Williams nyomán
Sándor Szilárd.

A háború borzalma és dicsősége elevenedik meg előttünk, ha annak eszközeivel megismerkedünk.

Ára 60 fillér.

ZEPPELIN

Irtá dr. Mikes Lajos.

Érdekes leírása a modern háború legféltelmesebb eszközének.

Ára 60 fillér.

Az Olesó Könyvtár
ujdonságai.

I. VILMOS

német császár és porosz királynak kilenczven válogatott írása.

Fordította Supka Géza dr.

A nagynémet birodalom megalapításának érdekes dokumentumai I. Vilmos császár írásai.

Ára 1 korona.

NAGY PÉTER
CZÁR

Irtá Fordította
John L. Mottley. Herkner János.

A modern Oroszország megalapítójának Péter császárnak életrajzát nyújtja e füzet, de egyben megismerteti az orosz nép lélektanával.

Ára 60 fillér.

A VILÁGHÁBORÚ
OKAI

Irtá Angyal Dávid egyet. tanár.

Élénkséggel írja le a szerző a világ-háború előzményeit s élelítésével betekintést enged az események mögött rejtőzö okokba is.

Ára 40 fillér.

MAGYARHÓN ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Bräusweller János
Szegeden. Cs. és kir. kizárólagosan
szab. chronometer- és mérés, tisztáltozó
a remontoir ingabőröknek
stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközölteknek.

**Knuth
Károly**
mérnök és gyáros

Cs. és kir. fensége József főh. udv. száll.
Gyár és iroda: Budapest, VII., Garay-u. 10.
QQ

QQ
Központi víz-, fű- és gázhálózatok, léghűtés- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, szil. atyúk, vízszemlék, emelőgépek stb. — Tervek, költségvetések, jövedelmi előirányzatok gyorsan készíttetnek.

8. SZ. 1915. (62. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, FEBRUÁR 21.

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármegye-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám
ára 40 fillér.

Előfizetési
feltételek:

Egészévre — 20 korona.
Félévre — 10 korona.
Negyedévre — 5 korona.

A „Világkrónika”-val
negyedévenként 1 koronával
több.

Külföldi előfizetésekhez a postailag meghatározott viteldij is eszotolandó.

EGY ÁGYÚÜTEG FEHÉR LEPEDŐVEL LETAKARVA, HOGY A HÓBAN NE LEHESSEN LÁTNI.

AZ ÉSZAKI HARCSTÉRRŐL. — Jalfy Gyula, a harcstérre kiküldött munkatársunk felvétele.